

ИЗ КОНТРАСТИВНЕ АНАЛИЗЕ ЈЕЗИКА: ПРОБЛЕМИ, РЕЗУЛТАТИ, КЛАСИФИКАЦИЈА И ПРИМЕНА

У раду се разматрају теоријско-методолошки проблеми контрастивне анализе, они произлазе из комплексне природе самог језика, али и из разноврсности лингвистичких ставова и теоријских и практичних оријентација испитивача. Разматрање ових проблема и проналажење могућих решења представља основни предуслов за извођење квалитетног контрастивног истраживања. Говори се и о резултатима контрастивне анализе на које наведени проблеми имају непосредан утицај и о класификацији контрастивних проучавања која су тесно повезана са датим проблемима будући да теоријска одређења и практичне оријентације истраживача условљавају и одређују врсту контрастивне анализе. Показује се да резултати контрастирања имају примену у више лингвистичких дисциплина, нарочито у општој и примењеној лингвистици.

Кључне речи: контрастивна анализа, проблеми, резултати, класификација, примена, општа лингвистика, примењена лингвистика

1. Увод

Контрастивна анализа је лингвистички поступак у којему се систематски упоређују и проучавају два или више језика ради откривања

¹ selena972@ptt.rs

² Овај рад је настао у оквиру пројекта *Превод у систему компаративног изучавања српске и сјране књижевности и културе* (ЕДБ 178019), који у целини финансира Министарство за просвету и науку Републике Србије, и комплементаран је са чланком *О појму и развоју контрастивне анализе језика* (СТАНКОВИЋ 2009).

експлицитних сличности и разлика у њиховој структури и употреби. Поред двеју подједнако важних и њој комплементарних лингвистичких области — теорије превођења и анализе грешака, контрастивна анализа је треће поље контрастивне лингвистике. Истовремено, поред примене у изучавању језичких типова и језичких универзалија, због чега се сврстава у општу лингвистику, контрастивна анализа своју примену налази и у настави страних језика и у превођењу те стога она представља и једну од области примењене лингвистике.

У раду се анализирају теоријско-методолошки проблеми чије решење јесте важан предуслов за извођење квалитетног контрастивног истраживања. Указује се и на чињеницу да наведени проблеми директно утичу на резултате контрастивне анализе, те да су они тесно повезани са класификацијом контрастивних проучавања која имају широку примену у више лингвистичких дисциплина.

2. Теоријско-методолошки проблеми контрастивне анализе

Сматра се да се контрастивном проучавању језика може приступити тек када се реше проблеми који произлазе „делом из методолошке недорађености 'контрастивне анализе', а делом из теоријске недорађености 'контрастивне лингвистике'“ (МИХАИЛОВИЋ 1970: 339), односно онда када се одговори на три основна питања: шта, како и колико поредити. Свако од ових питања везује се за један од датих теоријско-методолошких проблема контрастивне анализе: проблем компарабилности или упоредивости, проблем избора лингвистичког модела или теорије, тј. проблем дубине контрастирања, и проблем ширине контрастирања (ЂОРЂЕВИЋ 1983: 19).

Пре почетка сваког контрастирања неопходно је решити основни теоријски проблем контрастивне анализе — проблем компарабилности или упоредивости, што пак подразумева и одговор на питање шта се то у језицима пореди. По Љ. Михаиловићу (1970: 340), управо код проблема предмета контрастирања највише долази до изражаја теоријска недорађеност контрастивне лингвистике. Како нам то, на пример, представља Р. Ђорђевић (1983: 20; 2004: 53), постоје три начина решавања проблема компарабилности. *Први* је утврђивање преводне еквиваленције, што значи, контрастирање према семантичким критеријумима, па су тако упоредиве оне језичке појаве које једна другој искључиво значењски одговарају, тј. оне које су међусобни еквиваленти. Да би се преводна екви-

валенција утврдила, неопходна је она основа за поређење која је сачињена од обележја заједничких за контрастиране језике, тј. мора да постоји укупност заједничких обележја. Та заједничка обележја називају се *контраситивним обележјима* (МИХАИЛОВИЋ 1970: 334), *универзалним обележјима* или *tertium comparationis (TC)* (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 54), одн. *трећим чланом поређења* (ПИПЕР 1990: 16). Она се могу наћи на семантичком, лексичком, фонолошком, прагматичком и синтаксичком нивоу и заједно чине метајезик — језик теоријске контрастивне анализе којим се језичке појаве описују и објашњавају. Уколико је *tertium comparationis* добро одабран и детаљно разрађен, контрастивна анализа је прецизнија, објективнија и ваљано методолошки утемељена (ПИПЕР 1990: 15–16). Међутим, иако је *tertium comparationis* централни појам у контрастивним истраживањима и терминолошки устаљен у лингвистичкој употреби на међународном плану, и даље је недовољно прецизан, неодређен и неоперационализован (КУЋАНДА 1986: 23; БУГАРСКИ 1986: 385). Други начин утврђивања упоредивости је одређивање кореспонденције. Оно се врши и према граматичким и према семантичким критеријумима, па су упоредиве оне језичке појаве које једна другој одговарају и формално и значењски, тј. оне које су кореспонденти. Елементарни појмови контрастивне лингвистике — еквиваленција, која се схвата као „približno isto značenje na lingvističkom, komunikacijskom i kulturnom planu, ali diferencirano i kontekstualizovano“ (БУГАРСКИ 1986: 387), и кореспонденција, која се везује за појединачне, углавном формалне носиоце еквиваленције — представљају основу контрастирања. Проблем компарабилности нестaje уколико се прихвати чињеница да се ови појмови међусобно прожимају³¹: једном кореспонденту може да одговара више форми или облика који се значењски разликују а који сачињавају вишечлану еквиваленцију; та вишечлана еквиваленција назива се кореспондентном еквиваленцијом (ЂОРЂЕВИЋ 1983: 20, 22). Трећи начин утврђивања компарабилности је откривање идентичности, сличности, контраста, разлике и еквиваленције у контрастираним језицима. Наведени основни термини контрастивних проучавања именују следеће три релације: апсолутно поклапање (идентичност) језичких појава, апсолутно непоклапање (разлика) језичких појава и делимично поклапање (сличност и контраст) (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 67).

Са проблемом компарабилности уско је повезано питање избора лингвистичког модела (или варијанте модела) контрастивне анализе. То је теоријско-методолошки проблем чије је решење услов за успешно кон-

³ Прожимање двају основних појмова контрастивне лингвистике — еквиваленције и кореспонденције — указује и на прожимање и јединство семантичког и синтаксичког у језику (ЂОРЂЕВИЋ 1983–1984: 665).

трастирање, то је и први корак у контрастирању, може се рећи да проналажење језичког модела „omogućava samerljivost (izomorfizam) opisa jednog i drugog jezika“ (МИХАИЛОВИЋ 1986: 131). С њим је повезано и питање како се елементи језика пореде те је испитивач обавезан да се одлучи за онај модел помоћу којег може подједнако успешно да опише оба језика и при том да добијени резултати буду поуздани. Одабрана теорија детерминише даље поступке у проучавању, као и разноврсност и употребу самих резултата анализе. У највећем броју случајева примењује се трансформационо-генеративни, мада је данас у употреби и когнитивни лингвистички модел контрастивне анализе (ЂОРЂЕВИЋ 1983: 22; 2004: 72). Од избора језичког модела зависи дубина контрастирања, а она „првенствено одређује границу која одваја разлике од сличности“ (МИХАИЛОВИЋ 1977: 24). Стога се решавање проблема дубине контрастирања своди на детерминисање наведене границе, тј. на одређивање нивоа анализе на којем се говори о подударностима језика и на којем се траже разлике међу њима (МИХАИЛОВИЋ 1970: 339–340). Овај проблем је у тесној вези са заједничким обележјима језика света или језичким универзалијама, на чијем постојању, у ствари, почива контрастирање језичких појава и на основу чега се контрастивној анализи признаје статус научне дисциплине. Када се пак ради о педагошкој контрастивној анализи, избор лингвистичког модела и аналитичког поступка уопште, по М. Риђановићу, представља квазидилему јер се, како то објашњава овај аутор, многи подсистеми могу поредити без посебног модела имајући у виду чињеницу да се педагошка контрастивна анализа углавном служи дескрипцијама, „a one su mahom neovisne od lingvističkih modela, koji prije svega služe da se deskriptivna fakta 'uklope' u teorijski zaokružene cjeline“ (РИЂАНОВИЋ 1983: 16). Зато је, на другој страни, избор лингвистичког модела свакако важнији за теоријску контрастивну анализу.

Питање колико језичког материјала улази у контрастивно проучавање односи се на трећи теоријско-методолошки проблем — проблем ширине контрастирања. Ово је питање везано за утврђивање обима језичких појава које ће бити обухваћене контрастивним описом (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 76). На том проблему најјасније се испољава методолошка недорађеност контрастивне анализе (МИХАИЛОВИЋ 1970: 339), а дати проблем има два вида: дубину контрастирања која, као што је већ речено, зависи од избора језичког модела, и ширину контрастирања, која пак зависи од избора приступа и технике контрастивне анализе (МИХАИЛОВИЋ 1977: 23). Стога се питање ширине контрастирања заснива на методолошком постулату о могућности утврђивања и одвојеног описивања сличности и разлика међу датим језицима (МИХАИЛОВИЋ 1977: 21) и подразумева величину јединица поређења; ту спадају језички сегменти, јединице, кла-

се, структуре и њихов број. Будући да анализа може бити уже или шире врсте, језичке јединице се у њу укључују или не укључују, што зависи од њихових особина. Са обимом контрастирања повезано је и питање смера анализе, Р. Ђорђевић (2004: 79) подвлачи да је контрастивна анализа по правилу двосмерна јер је у циљу утврђивања универзалних обележја неопходно кренути из смера обају језика.

3. Резултати контрастивних проучавања и класификација контрастивних анализа

Два основна резултата контрастивне анализе су сличности и разлике па се тако и језичко заједништво појављује у два вида: у првом, сличности у дубинској манифестују се и као сличности у површинској структури; у другом, сличности у дубинској структури манифестују се као површинске разлике. Ове две врсте резултата поређења испољавају се и као одлике читавих језичких структура и као одлике језичких категорија (ЂОРЂЕВИЋ 1983–1984: 659).

Резултати контрастирања приказују се и тумаче се као подударање или неподударање језичких појава једног језика са језичким појавама другог језика с обзиром на одређено заједничко обележје, што је опет у складу са циљем контрастивних проучавања, одн. откривањем међујезичких разлика (МИХАИЛОВИЋ 1970: 337). Пошто резултати контрастивне анализе пре свега зависе од питања шта се то подразумева под језичком појавом, подударања и неподударања међу језицима траже се или на микролингвистичком или на макролингвистичком плану. Тако језичка појава може бити елемент језичког система или језичког знања (лингвистичка целина), затим елемент језичког деловања или понашања (психоллингвистичка целина) и, најзад, елемент језичке улоге или комуникативне компетенције (социоллингвистичка целина). Споменуте појаве не стоје у хијерархијском односу, што значи да нису сводљиве једна на другу те избор јединица поређења зависи од оријентације самог истраживача. (МИХАИЛОВИЋ 1970: 337–338; ЂОРЂЕВИЋ 2004: 86).

Лингвистички резултат контрастивне анализе је контрастивна граматика. Она представља опис контрастивних граматичких правила, односно опис једног језика с акцентом на обележјима по којима се он разликује од оног другог језика. У оваквој граматици, дакле, сличности и разлике дате су експлицитно (МИХАИЛОВИЋ 1970: 334; МИХАИЛОВИЋ 1987: 112).

Опажа се велика разноврсност резултата поређења, што је директно условљено начином контрастивног проучавања. Истраживач је у позицији

да, у зависности од теоријских опредељења и практичних оријентација, одабере неку од контрастивних анализа чија је класификација пак у тесној вези са теоријско-методолошким проблемима контрастивног истраживања језика. У анализи се не рефлектује само начин решавања наведених проблема на добијене резултате већ и дати резултати непосредно утичу на решења. Стога су речени проблеми присутни као критеријуми за разликовање контрастивних анализа и њихових резултата. Полазни разликовни критеријум чине варијанте језика, а према њему, сва контрастирања деле се на интралингвална, која се врше међу варијантама и варијететима једног језика, и интерлингвална, која се врше између два језика.

Интерлингвална проучавања даље се разврставају према лингвистичком моделу, тј. теоријском опредељењу испитивача, на структурна, где се трага за језичким сличностима и разликама на плану форме, односно у површинској структури реченице; на трансформационо-генеративна, која дају описе сличности и разлика међу језицима узимајући у обзир и облик и значење, тј. и површинску и дубинску структуру реченице; на когнитивна, када се језици пореде према когнитивним моделима, и др.

Према прилазу језичким појавама које се упоређују, контрастирања могу бити микролингвистичка, при чему се упоређују елементи језичког система, и макролингвистичка, када се пореде елементи језичке делатности и језичке улоге.

Контрастивна проучавања се класификују и према приступима у контрастивној анализи. Ако се у проучавању тежи анализи језичких појава које чине систем, ради се о системском или, како га именује Љ. Михаиловић (1970: 335), систематском контрастирању; уколико се анализирају изабране језичке појаве које се виде на пресеку и не морају да припадају истом систему, ради се о селективном (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 109), тј. топографском (МИХАИЛОВИЋ 1970: 335) или секцијском (МИХАИЛОВИЋ 1983: 2) контрастирању. Затим, с обзиром на захваћени обим језичких појава, постоје глобална истраживања, при којима се свака појава једног језика пореди са сваком појавом другог језика, и парцијална, при чему се пореди само једна језичка појава или један одређени скуп појава. Уз примену једносмерног приступа, у контрастивном проучавању се креће од појава у једном језику (језик А), које се описују и анализирају помоћу појава у другом језику (језик Б); двосмерна контрастивна анализа подразумева и поређење језика А полазећи од језика Б, као и поређење језика Б полазећи од језика А. Ова два контрастирања, различита с обзиром на улогу језика у процесу упоређивања, називају се још и екстензивним и интензивним (МИХАИЛОВИЋ 1977: 22). Селективна, парцијална и једносмерна анализа спадају у ужа док се системска, глобална и двосмерна анализа схватају као шира контрастивна проучавања (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 109).

Избор између технике субјективне или индивидуалне оцене, како је још назива Љ. Михаиловић (1983: 3), и технике објективне оцене, којима се идентификују разликовна својства двају језика, такође дефинише врсту контрастивног проучавања. Када један анализатор на основу свог језичког знања утврђује постојање сличности и разлика, контрастирање је субјективно, а када се поређење језика врши уз помоћ групног теста, преводног еквивалента или језичког корпуса, у питању је објективно контрастирање.

Од значаја за саму контрастивну анализу је и дистинкција између „језика као апстрактног, колективног и релативно постојаног система, с једне стране, и говора као конкретног, индивидуалног и релативно променљивог процеса, с друге стране“ (МИХАИЛОВИЋ 1983: 1). У складу с тим, поједини приступи и технике, закључује Љ. Михаиловић (1983: 4), више одговарају захтевима контрастивне анализе језика. То су глобални, системски и двосмерни приступ, док је секцијски приступ, међутим, применљивији у контрастирању говора. Парцијални и једносмерни приступ, као и технике индивидуалне оцене, групног теста, преводног еквивалента и корпуса показују се као могући и економични за контрастивну анализу елемената и појава који припадају језику, као и оних елемената и појава који припадају говору.

Као критеријум за класификацију контрастивних проучавања у постојећој литератури наводи се још и начин коришћења резултата анализе, па се према њему разликују теоријска и примењена контрастивна проучавања. Прва се баве реализацијом заједничких језичких обележја у два језика и циљ им је настанак контрастивне граматике а друга испитивањем резултата контрастивне анализе у циљу стварања педагошке граматике и примене у настави или у превођењу.

Без обзира на комплексност наведене класификације контрастивних проучавања, ипак, није могуће извршити потпуну поделу и прецизно разврставање свих врста контрастивне анализе јер се у највећем броју случајева ради о комбиновању различитих анализа (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 113–114).

4. Примена резултата контрастивних проучавања

У контрастивној анализи користе се резултати теоријске лингвистике, као и налази бројних примењених лингвистичких дисциплина какве су, на пример, социолингвистика и психолингвистика. Ова употреба, са своје стране, има повратни утицај и на контрастивну и на општу лингвистику (МИШЕСКА-ТОМИЋ 1990: 67). Резултати контрастивних истраживања, у зависности од циљева контрастирања, налазе примену у разним линг-

вистичким дисциплинама а превасходно у општој и примењеној лингвистици. Међу циљевима контрастивних проучавања могу се разликовати теоријски и педагошки циљеви (BUGARSKI 1986: 384).

Циљеви теоријског карактера тичу се опште лингвистике, тачније, лингвистичке типологије и изучавања језичких универзалија: резултати контрастирања примењују се у испитивању заједничких језичких обележја која су различито испољена и према којима се врши класификација језика. Откривање појединих језичких обележја могуће је само уз коришћење контрастивног метода (МИХАИЛОВИЋ 1970: 338; BUGARSKI 1986: 384; BUGARSKI 1990: 58).

Циљеви педагошког карактера тичу се примењене лингвистике. У њеним оквирима примена резултата контрастивних изучавања среће се: (а) у настави страних језика и обухвата писање педагошких граматика и уџбеника, састављање наставних програма и тестова и корективну наставу, одн. у припреми наставног материјала (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 125), као и у планирању курсева страних језика и развијању наставне технике (ФИЛІПОВИЋ 1968: 5);⁴² (б) у превођењу, и то у превођењу уопште, али и у процесу образовања преводаца (ЂОРЂЕВИЋ 2004: 132). Контрастивна анализа, иначе двосмерна на плану превођења, заузима значајно место у теорији и дидактици превођења, истиче А. Перић (1983–1984: 643), јер се њоме одређује обим могућности за транскодирање порука. У примењеној лингвистици, дакле, полазећи од разликовних својстава, трага се за заједничким језичким манифестацијама, па се тако откривају сличности. Између контрастивне анализе и примењене лингвистике очигледна је повратна спрега: с једне стране, контрастивни метод помаже у припремању материјала за наставу и подстиче теоријски и практични аспект наставе страних језика; с друге стране, методологија наставе страних језика подстиче нова контрастирања. Применљивост контрастивне анализе у настави страних језика током њеног развоја условљавао је ниво значаја који јој је приписиван (PERIĆ 1983–1984: 641; MIŠESKA–TOMIĆ 1986: 19; 1990: 67).

Осим у наведеним областима, резултати контрастирања користе се и у изучавању билингвизма, у лексикографији, језичком планирању итд. (MIŠESKA–TOMIĆ 1986: 18; ЂОРЂЕВИЋ 2004: 119).

⁴ На пример, када се ради о примени у наставној пракси оних резултата контрастирања који имају наглашену социолингвистичку димензију, могуће би било креирање таквих наставних планова и програма чији циљ не би био само развијање граматичке компетенције већ и усвајање одговарајућих социокултурних чињеница (TRBOJEVIĆ 1990: 298).

Закључак

Теоријско-методолошки проблеми контрастивне анализе су сложени, то у великој мери произилази из комплексне природе самог језика, али и из разноврсности лингвистичких ставова и теоријских и практичних оријентација испитивача. Разматрање ових проблема и проналажење могућих решења основни је предуслов за квалитетно контрастивно истраживање. Решавање проблема непосредно утиче на добијене резултате, који се тумаче као подударане или неподударане језичких појава на микролингвистичком или макролингвистичком плану, као и на њихову разноврсност. Теоријска одређења и практичне оријентације истраживача одређују и условљавају врсту контрастивне анализе, што пак указује на то да је и класификација контрастивних проучавања у тесној вези са теоријско-методолошким проблемима. Резултати контрастирања примену налазе у бројним лингвистичким дисциплинама, пре свега у општој и примењеној лингвистици.

Цитирана литература

- МИХАИЛОВИЋ, Љубомир. „Контрастивно проучавање језика.“ *Књижевности и језик* XVII/3–4 (1970): стр. 334–340.
- МИХАИЛОВИЋ, Љубомир. „Упоредно проучавање српскохрватског и енглеског језика као проблем лингвистичког метода.“ *Научни саопштења слависти у Вукове дане 1* (Реферати и саопштења, МСЦ 6, Београд, Приштина, Тршић, 13–19. IX 1976) (1977): стр. 21–25.
- МИШЕСКА-ТОМИЋ, Олга. „Место контрастивне лингвистике у (примењеној) лингвистици.“ У: *Kontrastivna jezička istraživanja* (IV simpozijum, Novi Sad, 8. i 9. decembar 1989). Zbornik radova. Novi Sad: Filozofski fakultet, 1990: стр. 63–68.
- ПИПЕР, Предраг. „Tertium comparationis у контрастивним и типолошким описима словенских језика.“ У: *Kontrastivna jezička istraživanja* (IV simpozijum, Novi Sad, 8. i 9. decembar 1989). Zbornik radova. Novi Sad: Filozofski fakultet, 1990: стр. 15–23.
- СТАНКОВИЋ, Селена. „О појму и развоју контрастивне анализе језика.“ *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини* бр. XXXIX (2009) [штампано 2010]: стр. 65–77.

- BUGARSKI, Ranko. „Terminologija kontrastivne lingvistike.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (III simpozijum, Novi Sad, 6. i 7. decembar 1985). Zbornik radova. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 1986: strp. 383–390.
- BUGARSKI, Ranko. „Integralna kontrastivna analiza.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (IV simpozijum, Novi Sad, 8. i 9. decembar 1989). Zbornik radova. Novi Sad: Filozofski fakultet, 1990: strp. 58–62.
- DORĐEVIĆ, Radmila. „Kontrastivna analiza i kontrastivna realnost.“ *Y: Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika* (simpozijum „Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika“ u organizaciji Društva za primenjenu lingvistiku Srbije, Beograd, 5. i 6. novembra 1982). Zbornik radova. Beograd: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, 1983: strp.19–26.
- DORĐEVIĆ, Radmila. „Kontrastivna analiza i jezičke univerzalije.“ *Godišnjak Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije 7–8* (Treći kongres Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, Sarajevo, 2–4. VI 1983). Zbornik radova. Sarajevo: Savez društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, 1983–1984: strp. 659–666.
- DORĐEVIĆ, Radmila. *Uvod u kontrastiranje jezika*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2004.
- FILIPOVIĆ, Rudolf. „Zašto 'kontrastivna analiza'?“ *Живу језууу X/1–4* (1968): strp. 1–5.
- KUČANDA, Dubravko. „Površinska struktura kao tertium comparationis.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (III simpozijum, Novi Sad, 6. i 7. decembar 1985). Zbornik radova. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 1986: strp. 23–33.
- MIHAILOVIĆ, Ljubomir. „Jezik i govor u kontrastivnoj analizi.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (II simpozijum, Novi Sad, 10. i 11. decembar 1982). Zbornik radova. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 1983: strp. 1–4.
- MIHAILOVIĆ, Ljubomir. „Neki problemi kontrastivne analize jezika u sintaksičkoj ravni.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (III simpozijum, Novi Sad, 6. i 7. decembar 1985). Zbornik radova. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 1986: strp: 131–136.
- MIHAJLOVIĆ, Mladen. „Dvojezični rečnik kao kontrastivna gramatika.“ *Живу језууу XXIX/1–4* (1987): strp. 112–116.
- MIŠESKA-TOMIĆ, Olga. „Kontrastivna lingvistika i metodologija nastave stranih jezika.“ *Y: Kontrastivna jezička istraživanja* (III simpozijum, Novi Sad, 6. i 7. decembar 1985). Zbornik radova. Novi Sad: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 1986: strp. 15–21.
- PERIĆ, Aleksandar. „Smisao jezičke kontrastivne analize.“ *Godišnjak Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije 7–8* (Treći kongres Saveza društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, Sarajevo, 2–4.

VI 1983). Zbornik radova. Sarajevo: Savez društava za primijenjenu lingvistiku Jugoslavije, 1983–1984: стр. 641–645.

RIĐANOVIĆ, Midhat. „Dileme i perspektive kontrastivne lingvistike.“ У: *Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika* (simpozijum „Kontrastivna analiza i nastava stranih jezika“ u organizaciji Društva za primenjenu lingvistiku Srbije, Beograd, 5. i 6. novembra 1982). Zbornik radova. Beograd: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, 1983: стр. 13–17.

TRBOJEVIĆ, Ivana. „Sociolingvistički aspekti kontrastivne analize i nastava (stranog) jezika.“ У: *Kontrastivna jezička istraživanja* (IV simpozijum, Novi Sad, 8. i 9. decembar 1989). Zbornik radova. Novi Sad: Filozofski fakultet, 1990: стр. 293–299.

Selena M. Stanković

DE L'ANALYSE CONTRASTIVE DE LA LANGUE:
PROBLÈMES, RÉSULTATS, CLASSIFICATION
ET APPLICATION

Résumé

Les problèmes théoriques et méthodologiques de l'analyse contrastive sont complexes, ce qui provient en grande partie de la nature même de son objet, la langue, et se révèle clairement dans la diversité des attitudes linguistiques, ctd. dans la diversité des orientations tant théoriques que pratiques des chercheurs s'y consacrant. Une bonne conception et la prise en considération des problèmes théoriques et méthodologiques de l'analyse contrastive représentent un préalable élémentaire à une recherche contrastive de qualité, tout autant que la découverte de solutions adéquates, et par conséquent elles influencent directement la valeur et la variété des résultats obtenus. Étant donné que les orientations tant théoriques que pratiques des chercheurs influencent leur choix du type de l'analyse contrastive, la classification des recherches contrastives est également étroitement liée à ses problèmes théoriques et méthodologiques. Les résultats des recherches contrastives sont mis en application dans de nombreuses disciplines linguistiques, mais avant tout dans les sphères des linguistiques générale et appliquée.

Mots clés: analyse contrastive, problèmes, résultats, classification, application, linguistique générale, linguistique appliquée

